

Notat fra konference i Vissenbjerg

den 1. februar 2014

Firmaet Swienty havde indbudt en række biavlere til en drøftelse af den alvorlige situation, den danske erhvervsbiavl står i med alt for dårlige indtjeningsmuligheder og en branche, der som følge deraf er under nedlukning. Hvad er dine visioner, var overskriften. Inden mødet blev deltagerne bedt om at skrive, hvor mange bifamilier, de havde. Det viste sig, at de ca. 70 biavlere tilsammen havde ca. 20.000 bistader.

Bjørn Andresen fra firmaet bød velkommen og lagde ud med sine egne visioner : Effektivisering, nemmere metoder til den daglige drift, lettelse ved tunge løft, fjernovervågning af bistaderne og tættere samarbejde mellem biavlerne. Han sluttede af med at forestille sig, at der blev givet et kontant tilskud pr bifamilie på 1.000 kr. på grund af den store bestøvningsværdi, bierne gav.

Den første på talerlisten var **Kim Holm Boesen** fra NaturErhvervstyrelsen, der kort omtalte sin egen og styrelsens funktion. Han måtte dog bedrøve med, at der næppe kommer flere støtteordninger i fødevareministeriets regi, snarere færre. Han så mødet som en god start til den kommende drøftelse af en ny biavlsstrategi og omtalte en række møder, NE ville holde rundt om i landet i den nærmeste fremtid. Et såkaldt "roadshow".

Knud Graaskov, formand for DBF, mente, at bierne manglede anerkendelse for det store bestøvningsarbejde, de udførte. Værdien af dette er anslået til mindst 1 milliard kr. Han var dog ikke tilhænger af direkte støtte til produktionen af honning, selvom f.eks. Norge og flere andre lande havde det. Der var tidligere erfaringer, der ikke var så heldige. Her nævnte han smørbjerg og vinpukler. Han omtalte mulighederne for at søge LAG-midler, og sluttede af med at undre sig over, at der blev givet tilskud til at afgræsse naturarealer, men ikke til bierne, der i høj grad også var med til at bevare naturen.

Carl Jørgen Heide, turistdirektør, fortalte, at han tidligere havde været biavler. Det er en oplevelse, men der er mange ældre biavlere. Der er ikke status over at være biavler i Danmark. Prisen er en hån mod biavlen. Andre lande har en helt anden status og langt høje priser. Han nævnte en lille anekdote : "Kun hæderlige mænd kunne være biavlere, andre blev stukket". Han viste nogle netop indkøbte honninger frem. Der var adskillige fra udlandet i glasemballage, væsentlig dyrere end

den danske standardvare fra f.eks. Aulumgaard, der var i plasticbøtter lige som brun sæbe. Det duede ikke, sagde han. Omtalte, at der i bogen "Stenalderkost" kun var to opskrifter, hvor der blev brugt honning, der jo var det eneste sødemiddel, man havde dengang. anbefalede at gøre mere ud af at sælge for turister, invitere folketingsmedlemmer og andre politikere til "Åben bigård" for at gøre opmærksom på bierne. Mange kender ikke forskel på bier og hvepse. Det er uheldigt. Der kan søges LAG-midler til opstart af biavl, og når der er kommunale midler i biavl, får den mere respekt.

Ejvind Rasmussen, DBL, ønskede mere plads til bierne og gav flere forslag til, hvordan det kunne gøres. Flere levende hegn, sanseskove, insektvenlige planter langs grøfter og veje, bræmmerne var oplagte, men også beplantninger omkring gårdene i stedet for at pløje helt ind til ejendommen. Ejvind omtalte den dårlige kvalitet af f.eks. majs pollen og den manglende diversitet ved kornmarker. Han fandt også sprøjtningen af landbrugsafgrøder problematisk og viste to forskellige vejledninger til sprøjtemidlet Biscaya, der i Danmark gerne måtte udbringes under fuld blomstring, mens det i Norge var klassificeret som farligt for bier. Ejvind var – ligesom Knud Graaskov - også inde på det besynderlige i, at biavlerne skal betale for at bestøve naturarealer, mens landmænd med f.eks. kvæg eller får blev betalt for at afgræsse de samme arealer.

Keld Brandstrup, EB, startede med at sige, det var svært at sælge 30 tons honning ved landevejen, som Carl Jørgen Heide havde opfordret til. Dernæst funderede han lidt over, hvor mange bifamilier, der i grunden var i Danmark. Han anslog, at ca halvdelen var placeret ude i landskabet, mens den anden halvdel var placeret i haver og lignende. Antallet af erhvervsbiavlere er stærkt på vej ned, og antallet af bifamilier er blevet nedjusteret med 20.000 indenfor den periode, fødevareministeriets "Biavlsstrategi" har været gældende. Strategien har fejlet, mente han. Hvordan stopper vi faldet ? Økonomien hænger ikke sammen. I 1985 fik han 20 kr. pr kg honning, mens det i 2013 kun var steget til 30 kr. Samtidig var den avance, man beregnede sig i mellemleddene steget fra 50 % i 1985 til 70 % i 2013. Indtjeningen var ikke fulgt med det øvrige prisniveau. Keld Brandstrup mente ikke, fri adgang til naturarealer var noget, der kunne mærkes på indtjeningen. Der skulle et reelt driftstilskud til, baseret på en fuldstændig registrering af samtlige bifamilier. Desuden manglede i høj grad en egentlig erhvervsbiavleruddannelse. Vi har verdens sundeste bier, det er ikke dér, problemet ligger, sluttede han.

Carsten Wolf Hansen, EB, fortalte om deres kommende eu-støttede projekt for netop rådgivning til erhvervsbiavlere. Det ville blive "helt nede på jorden" og indeholde blandt andet vejledning i økonomistyring.

Flemming Thorsen, DBF, talte om rentabiliteten i en biavl. Det var vigtigt at finde ud af, om der var noget, der ikke fungerede rigtigt og så få det ændret i stedet for at køre videre i den samme skure. Sørge for, at arbejdsgangen fungerede og især passe godt på ryggen. Han undrede sig over, at vi vandrede så lidt i forhold til vores sydlige nabo, Tyskland, der kom ind med lastbiler fulde af bistader til f.eks. Lolland. Måske skulle vi have flere bistader, men det var ikke altid, stordrift betalte sig. Hellere gøre mere ud af noget mindre. Flaskehalsen var afsætningen af honning og han rådede til, at biavlerne indrettede deres produktion til dét, de kunne afsætte.

Per Kryger, Forskningscenter Flakkebjerg, fortalte om "Bisygdomskontorets" arbejde, dels i marken, dels på forskningsområdet. Det er jo lykkedes at fremavle en bi, der er tolerant over for Nosema, og han ville gerne med biavlernes hjælp kunne gøre det samme overfor de forskellige vira.

Henriette Mynster, Fødevarestyrelsens rejsehold, fortalte om deres opgaver, hvor de f.eks. havde været kaldt ud til biavlere på Randbøl Hede. Her havde "biavlerkolleger" anmeldt, at den pågældende havde foderkasser på, mens lyngen blomstrede. De havde ved besøg fundet ud af, at der var foder i foderkasserne, og senere ved prøver konstateret, at der også var foder i den slyngede honning. Biavleren havde fået en påtale og lovet, at han aldrig gjorde det mere. Henriette Mynster var dog klar over, at det i perioder kunne være nødvendigt at fodre bierne, når der ikke var blomster at trække på. Det var i orden, men man var nødt til at kende grænsen, så foderet kun blev anvendt til at vedligeholde familien, ikke gik i honningen. Hun omtalte også, at biavlerne skulle være meget omhyggelige med, hvad de skrev på honningetiketten. Her var meget skrappe regler, som kunne læses nærmere i den pågældende bekendtgørelse.

Martin Pedersen, Jacobsens honning, fortalte om virksomheden. Der er en begyndende større eksport af dansk honning til Kina, samtidig med, at der er skepsis overfor den kinesiske honning. Tyskland vil f.eks. ikke importere honning fra Kina. Martin Pedersen mente, der var gode muligheder for at afsætte dansk sortshonning til danske butikker og opfordrede biavlerne til at levere mere af den slags.

Efter en frokost blev alle sat i arbejde bord for bord. Find de fire vigtigste punkter i de fremsatte indlæg, læd beskeden, og efter en god halv time forelå adskillige udsagn. Disse blev så behandlet igen på kryds og tværs mellem bordene. Endelig forelå nogle skriftlige udkast til, hvad biavlerne fandt vigtigt. Papir blev sat op på væggene, og efterfølgende fik alle mulighed for at give "point" i form af en lille rød mærkat til de punkter, hver enkelt mente, var det vigtigste. Nu bliver det interessant at se, om denne "brainstorming" bliver fulgt op. Et af de forslag, der fik flest "mærkater", var, at alle formændene for de landsdækkende biavlerforeninger i samlet trop skulle tage fat i politikere mm. Det var det overordnede perspektiv, men også på afsætningssiden var der mange "mærkater" til problemerne med afsætningen og til "Den gode historie".

Alle indlæg og billeder kan ses på :

<https://www.dropbox.com/sh/97aenjwvc1tsg81/kbD0Bar49E>

som firmaet Swienty har lagt ud.

DB